

สรุปผลการจัดฝึกอบรม

“ ถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการคุณภาพน้ำ ”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

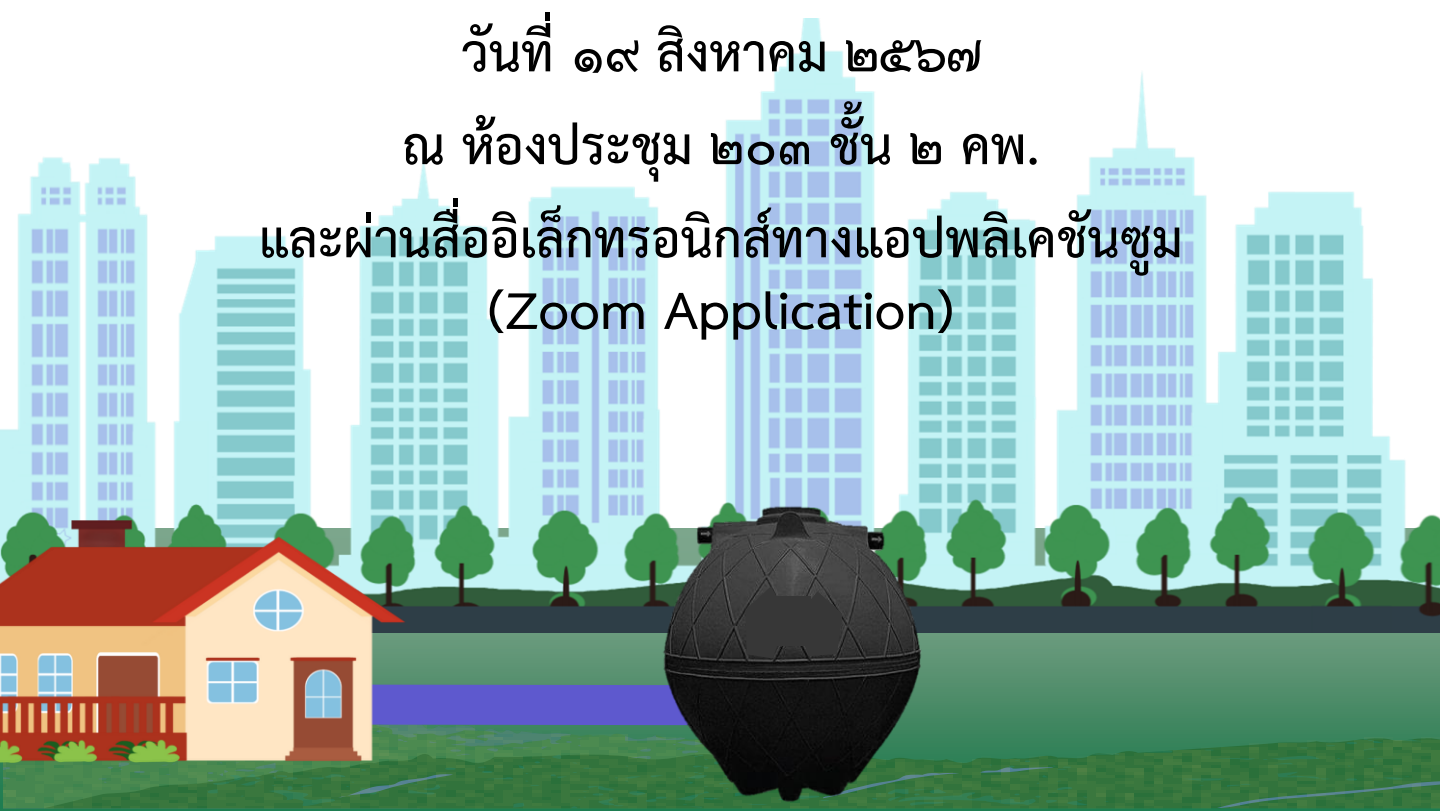
เรื่อง

“ ฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง ”

วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗

ณ ห้องประชุม ๒๐๓ ชั้น ๒ คพ.

และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทางแอปพลิเคชันซูม
(Zoom Application)

สรุปผลการฝึกอบรม
“ ถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการคุณภาพน้ำ ”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
การบรรยายหัวข้อเรื่อง “ ฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง ”

๑. กำหนดการและสถานที่จัดการฝึกอบรมฯ

การฝึกอบรมฯ กำหนดจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๒๐๓ ชั้น ๒ และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทางแอปพลิเคชันซูม (Zoom Application)

๒. ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมฯ

การฝึกอบรมฯ มีผู้สนใจเข้าร่วม จำนวน ๗๐ คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของกองจัดการคุณภาพน้ำ เจ้าหน้าที่สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ - ๑๖ และเจ้าหน้าที่กอง ศูนย์

๓. รูปแบบการจัดฝึกอบรม

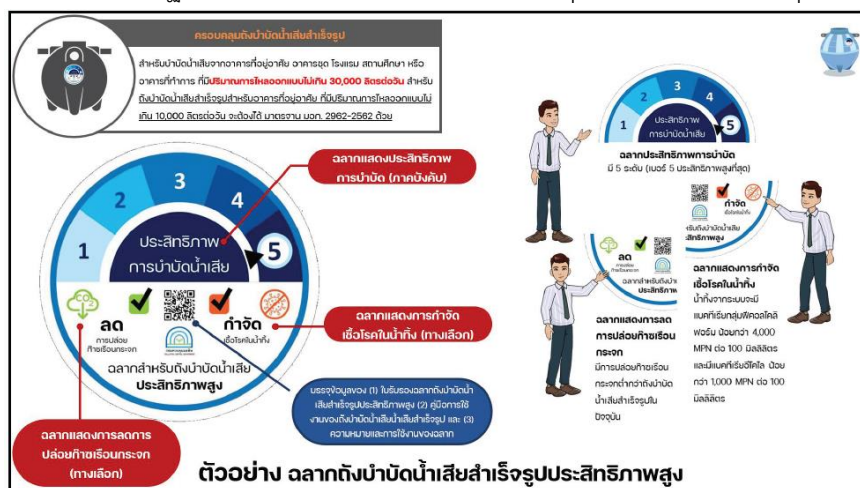
การฝึกอบรม เรื่อง “ ฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง ” เป็นการบรรยายโดย นางสาวสุธิดา คงเพชรสถิตย์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ กจน.

๔. สรุปผลการฝึกอบรม

นางสาวสุธิดา คงเพชรสถิตย์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ กจน. ได้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง สรุปได้ดังนี้

๔.๑ ที่มาและความสำคัญ

ที่ผ่านมา การใช้ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปเพื่อบำบัดน้ำเสียจากบ้านเรือน อาคาร ที่อยู่อาศัย หรือโรงแรม ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่มีมาตรฐานสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ดังกล่าว จนในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ได้กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. ๒๙๖๒ - ๒๕๖๒ ขึ้น แต่ยังไม่มีการส่งเสริมและสร้างความเข้าใจให้กับกลุ่มผู้ผลิต ประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภค รวมถึงเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจากการหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง ๓ กลุ่มดังกล่าว เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีข้อเสนอให้ คพ. จัดทำฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง โดยมีลักษณะเดียวกับฉลากประหยัดไฟฟ้า เบอร์ ๕ ดังแสดงในรูปที่ ๑ เพื่อให้กลุ่มผู้ผลิตถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปสามารถนำไปใช้ เพื่อสร้างความรับรู้และผลักดันให้เกิดตลาดถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในประเทศไทย ส่งออกผลิตภัณฑ์ถังบำบัดน้ำเสียที่มีคุณภาพผ่านการทดสอบและได้รับการรับรองออกสู่ท้องตลาดสากล ให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ ไว้วางใจ เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรอง และเพื่อให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานภาครัฐสามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการจัดการน้ำเสียชุมชนได้

รูปที่ ๑ ตัวอย่างฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง

กจน. จึงได้...

กจน. จึงได้จัดทำหลักเกณฑ์ “ ฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง ” มีเป้าหมายเพื่อให้มีหลักเกณฑ์ทางวิชาการที่เหมาะสมกับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจในประเทศไทย พร้อมมาตรการผลักดันให้มีการผลิตถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพสูงซึ่งสามารถบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้ง และทำให้ผู้ใช้งานสามารถเลือกใช้งานบำบัดบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปที่เหมาะสม รวมถึงหน่วยงานราชการสามารถใช้เป็นแนวทางอนุญาตให้ใช้ถังบำบัดบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยแนวคิดของฉลากดังกล่าวจะต้องแสดงถึงประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสียตามมาตรฐาน มอก. ๒๙๖๒ - ๒๕๖๒ และคุณสมบัติพิเศษที่บ่งบอกถึงการรักษาสภาพแวดล้อม ซึ่งจะกำหนดขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น ผู้ผลิตเทคโนโลยี ผู้ใช้หน่วยงานราชการ และนักวิชาการ เพื่อให้ฉลากดังกล่าว เป็นสัญลักษณ์ให้ผู้บริโภคหรือผู้ใช้สามารถตัดสินใจเลือกใช้ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งผู้ผลิตสามารถนำไปใช้โฆษณาเพื่อกระตุ้นให้เกิดตลาดถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพสูง และส่งผลให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

“ ฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง ” เป็นฉลากภาคสมัครใจ (voluntary labeling) จะใช้เป็นเครื่องมือเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการลดปริมาณและความสกปรกของน้ำเสียชุมชน ณ แหล่งกำเนิด เพื่อให้บรรลุปเป้าหมายตามแผนการจัดการคุณภาพน้ำของประเทศไทย

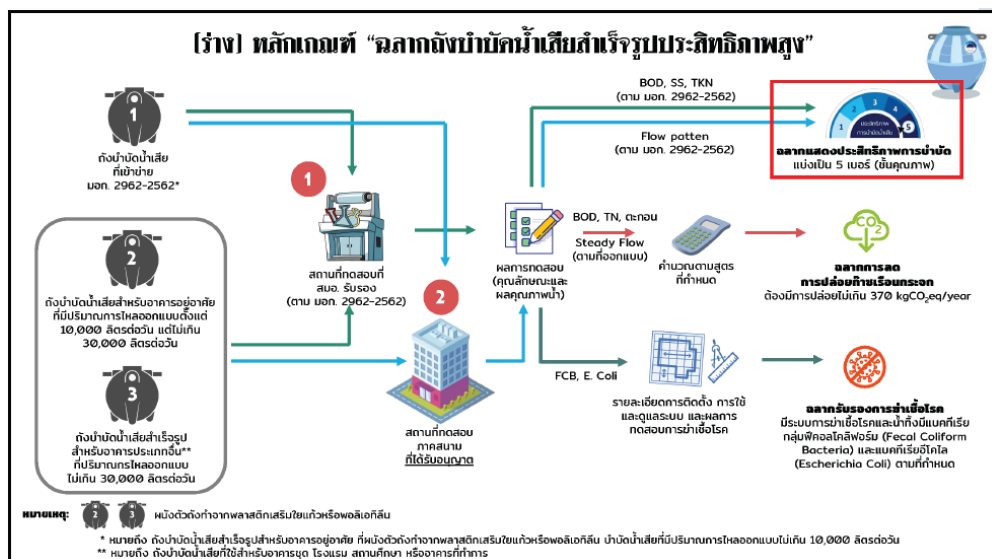
๔.๒ กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายควบคุมอาคารมีข้อกำหนดในการติดตั้งถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปสำหรับบำบัดน้ำเสียจากบ้านเรือน เพื่อลดความสกปรกก่อนระบายลงแหล่งรองรับน้ำทิ้ง แต่ที่ผ่านมาประเทศไทยยังไม่มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์ดังกล่าว จึงไม่มีแรงกระตุ้นให้บริษัทผู้ผลิตพัฒนาเทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสีย การนำ “ ฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป ประสิทธิภาพสูง ” มาใช้เป็นเครื่องมือ (Tool) ในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียชุมชนของประเทศไทย โดยการสร้างความเข้าใจ แก่หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่อนุญาตก่อสร้าง รวมถึงส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้แก่กลุ่มผู้บริโภคสำหรับตัดสินใจ เลือกใช้ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปได้อย่างเหมาะสม รวมถึงกลุ่มผู้ผลิตถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปสามารถนำไปใช้เพื่อสร้าง ความรับรู้และผลักดันให้เกิดตลาดถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูงขึ้นในประเทศไทย

๔.๓ ขั้นตอนการดำเนินการของ “ผู้ยื่นขอฉลาก”

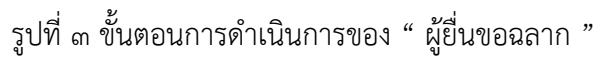
แนวคิดในการจัดทำ “ ฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง ” ขึ้นเพื่อให้ผู้ผลิตแสดงผลการประเมินต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ตนเอง (self-declare claims) ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และให้มีการติดฉลากแสดงระดับประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสียบนถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป เพื่อยืนยันและจูงใจให้ผู้บริโภคเลือกใช้ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปที่ติดฉลากแสดงระดับประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสีย และเป็นไปตามมาตรฐาน มอก. ๒๙๖๒ - ๒๕๖๒ กระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

๔.๓.๑ (ร่าง) หลักเกณฑ์ “ ฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง ” ดังแสดงในรูปที่ ๒

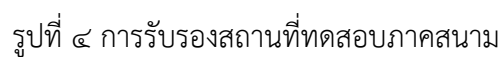

รูปที่ ๒ (ร่าง) หลักเกณฑ์ “ ฉลาดถึงบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง ”

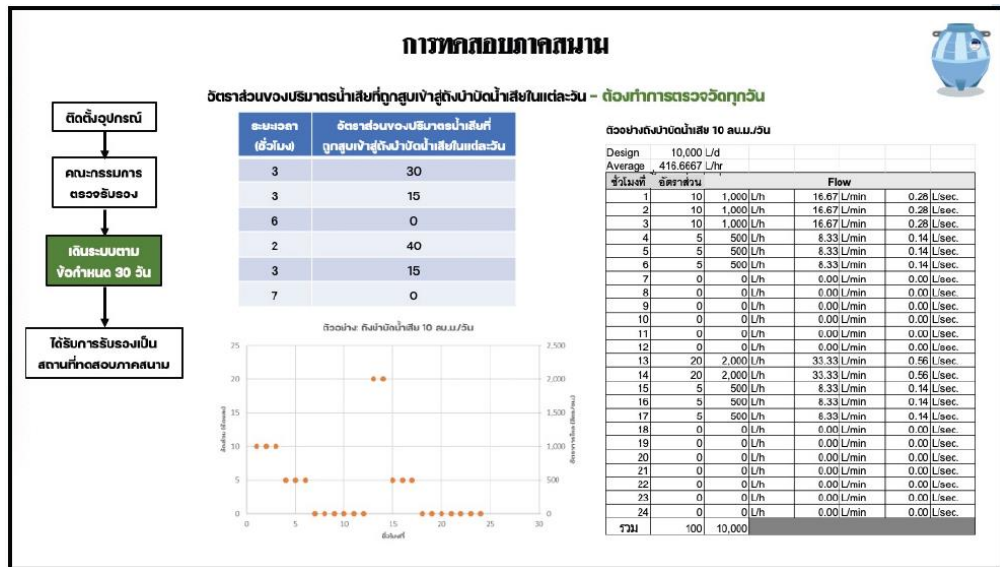
๔.๓.๒ ขันตอน...

๔.๓.๓ การรับรองสถานที่ทดสอบภาคสนาม ดังแสดงในรูปที่ ๔

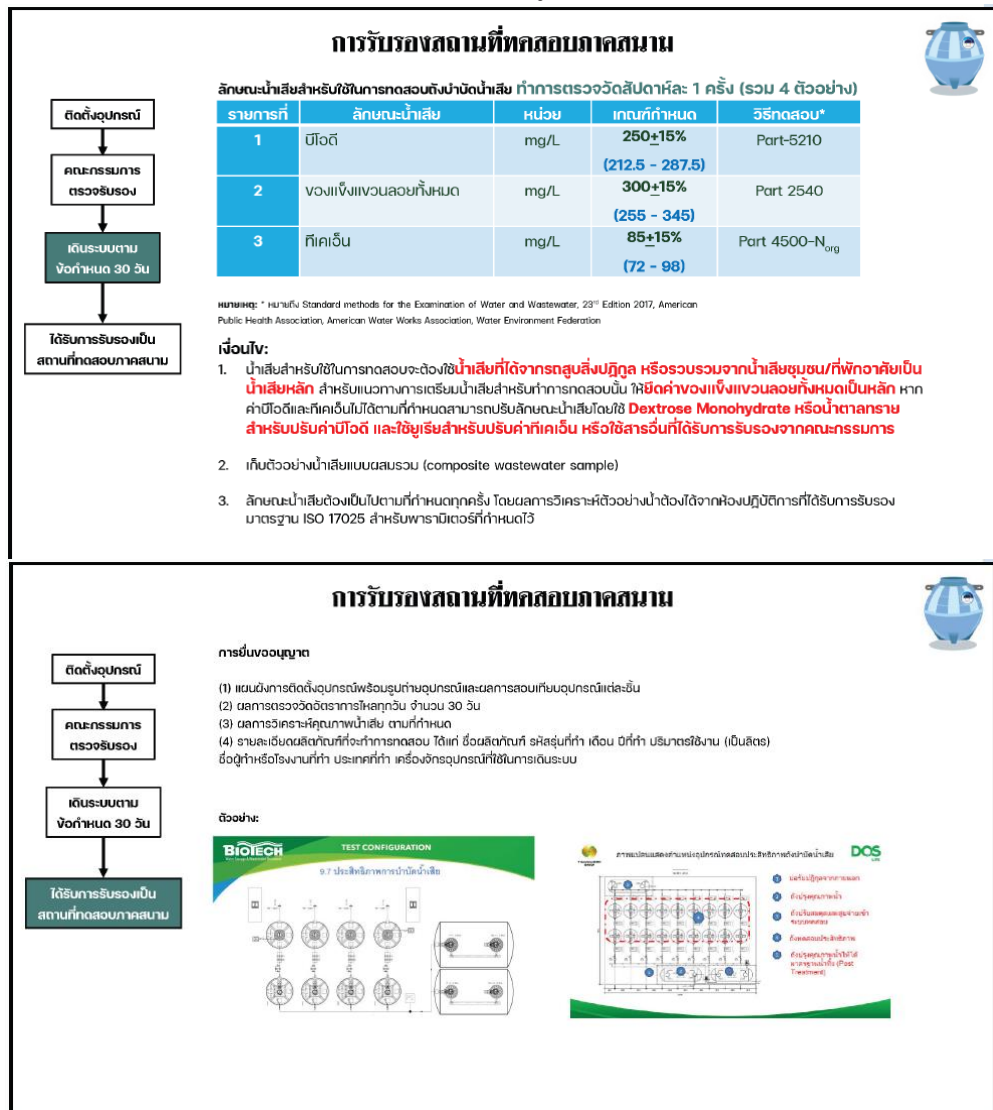

๔.๓.๔ การทดสอบภาคสนาม ดังแสดงในรูปที่ ๕

รูปที่ ๕ การทดสอบภาคสนาม

๔.๓.๕ การรับรองสถานที่ทดสอบภาคสนาม ดังแสดงในรูปที่ ๖

รูปที่ ๖ การรับรองสถานที่ทดสอบภาคสนาม

๔.๓.๖ รูปแบบและระยะเวลาการเดินระบบสำหรับการรับรองฉลากประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสีย ดังแสดงในรูปที่ ๗

รูปที่ ๖ การรับรองสถานที่ทดสอบภาคสนาม

๔.๔ การดำเนินงานที่ผ่านมา

๔.๔.๑ จัดตั้งคณะทำงาน ๒ ชุด ได้แก่

๑) คณะผู้เชี่ยวชาญศึกษารูปแบบการตรวจประเมินถึงบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง เพื่อดูแลด้านแนวทางการตรวจประเมินการทดสอบถึงบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปตามหลักเกณฑ์ ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการตรวจประเมินฯ เพื่อนำเสนอต่อคณะทำงานศึกษาและพิจารณารูปแบบการรับรองฉลากฯ และให้ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

๒) คณะทำงานศึกษาและพิจารณารูปแบบการรับรองฉลากถึงบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์กระบวนการ ให้การอนุมัติการรับรองฉลากถึงบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง และทบทวนความถูกต้องของผลการตรวจประเมินและผลการรับรองฉลากฯ

๔.๔.๒ ในปี ๒๕๖๖ ได้มีการประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และลงพื้นที่ติดตามผู้ผลิตถึงบำบัดน้ำเสียที่เข้าร่วมโครงการเพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคู่มือและแนวทางการประเมินผล สำหรับ “ ฉลากแสดงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ” ร่วมกับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกและสำหรับ “ ฉลากแสดงการกำจัดเชื้อโรคในน้ำทิ้ง ” ร่วมกับกรมอนามัย เพื่อให้ “ ฉลากถึงบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง ” เกิดความสมบูรณ์รายละเอียดถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติเพื่อขอการรับรองฯ ได้จริง และเหมาะสม

๔.๔.๓ การลงพื้นที่ติดตามผู้ผลิตถึงบำบัดน้ำเสียที่เข้าร่วมโครงการ

คณะผู้เชี่ยวชาญศึกษารูปแบบการตรวจประเมินถึงบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง ลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานของผู้ผลิตถึงบำบัดฯ ที่เข้าร่วมโครงการ “ ฉลากถึงบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง ” จำนวน ๔ ราย คือ ๑) บริษัท ธรรมสรณ์ จำกัด ๒) บริษัท อาควา นิชิฮาร่า คอร์ปอเรชั่น จำกัด ๓) บริษัท พรีเมียร์ โปรดักส์ จำกัด (มหาชน) และ ๔) บริษัท ไฟเบอร์เทค จำกัด เพื่อดูแลความคืบหน้าในการดำเนินการทดสอบ ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการทดสอบประสิทธิภาพการบำบัดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนด

๔.๕ สถานการณ์ดำเนินการทดสอบของบริษัทผู้ผลิตถังบำบัดน้ำเสียที่เข้าร่วมโครงการ

๑) บริษัท ธรรมสรณ์ จำกัด และบริษัท อาควา นิชิ ฮาร่า คอร์ปอเรชั่น จำกัด

ขณะนี้ทั้ง ๒ บริษัทได้ทำการทดสอบตามรูปแบบและระยะเวลาการเดินระบบ ๓๘ สัปดาห์ เรียบร้อยแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างการประเมินผลรายงานการทดสอบด้านกายภาพของถังบำบัดน้ำเสีย โดยการทำ Simulation และสรุปผลการทดสอบเพื่อประเมินขั้นคุณภาพการบำบัด

๒) บริษัท พรีเมียร์ โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)

ขณะนี้ทางบริษัทได้ทำการทดสอบตามรูปแบบและระยะเวลาการเดินระบบ ๓๘ สัปดาห์ เรียบร้อยแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำรายงานการทดสอบด้านกายภาพของถังบำบัดน้ำเสีย โดยการทำ Simulation และสรุปผลการทดสอบเพื่อประเมินขั้นคุณภาพการบำบัด

๓) บริษัท ไฟเบอร์เทค จำกัด

ปัจจุบันทางบริษัทได้ยุติการทดสอบตามรูปแบบและระยะเวลาการเดินระบบ ๓๘ สัปดาห์ ด้วยสถานที่ทดสอบของทางบริษัทเองและประสงค์ที่จะนำถังบำบัดของทางบริษัทไปเข้ารับการทดสอบกับสถานที่ทดสอบของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) ด้วยเหตุที่ทางบริษัทติดปัญหาด้านการวิเคราะห์ผลน้ำ เนื่องจากไม่มีห้องปฏิบัติการภายใน

๔) สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT)

ดำเนินการขอขึ้นทะเบียนเป็นสถานที่ทดสอบ และทางคณะผู้เชี่ยวชาญ ได้เข้าตรวจประเมินสถานที่อุปกรณ์การทดสอบ ซึ่งปัจจุบันได้รับรองเป็นสถานที่ทดสอบเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างการดำเนินงานร่วมกับบริษัท ไฟเบอร์เทค จำกัด

๔.๕ การผลักดันและนำไปใช้ในอนาคต

๑) หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการจัดการน้ำเสียชุมชนจากแหล่งกำเนิดได้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการพัฒนาปรับปรุงถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปที่มีขายในประเทศให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น อันจะเป็นการส่งเสริมมาตรการลดปริมาณและความสกปรกของน้ำเสียชุมชน ณ แหล่งกำเนิดให้บรรลุผล ตามแผนแม่บทด้านการจัดการคุณภาพน้ำของประเทศ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๒) ทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และจำหน่ายในราคาที่เหมาะสมในประเทศ อีกทั้งเกิดการขยายตลาดและโอกาสในการจำหน่ายถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปออกสู่ต่างประเทศ

๔.๖ ประเด็นถาม - ตอบ

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
๑	บริษัทฯ ที่กล่าวมาข้างต้น ผ่านการประเมินประสิทธิภาพของถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปทั้งหมดหรือไม่	ยังไม่ผ่านทั้ง ๔ บริษัท ขณะนี้อยู่ระหว่างทดสอบการเดินระบบฯ เนื่องจากบางสัปดาห์มีค่าการบำบัดในบางพารามิเตอร์ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งการทดสอบระบบฯ นั้น ต้องผ่านร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป โดยการทดสอบจะมีระยะเวลา ๓๘ สัปดาห์ จึงจะเสร็จสมบูรณ์
๒	สคพ. ๑๖ มีการติดตามตรวจสอบสถานประกอบการที่เป็นร้านอาหารในพื้นที่ ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปสามารถนำมาติดตั้งที่ร้านอาหาร โดยไม่ต้องติดตั้งถังไขมันได้หรือไม่	ต้องมีการติดตั้งถังดักไขมันก่อนที่จะเข้าสู่ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป ถังดักไขมันควรมีขนาดที่เหมาะสมที่จะรองรับปริมาณน้ำเสียและไขมันที่มากับน้ำเสียด้วย ซึ่งปัจจุบัน คพ. อยู่ระหว่างดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การปล่อยไขมัน